

Lagnudagur

Dagurin í dag kann gerast lagnudagur fyri føroyska heima-stýrið, og spurningurin er, um heimastýrinum er ein framtíð tryggjað, ella um vit aftur »fara undir kong«, tá tað skýmir í kvøld.

Løysingin verður helst ikki umrødd í dag, og spurningurin um samgonguslit kemur vónandi heldur ikki upp á tal, hóast ein av fremstu hugmyndafrøðingunum í Tjóðveldisflokkinum visti á hesar báðar møguleikarnar – sum teir einastu – í Fjúrtaða friggjadagin.

Nei, ikki kann vera rætt at lata danir taka avleiðingarnar av tí uttanlandsskuld, sum føroyingar – stovnar, skilamenn og spekulantar – tóku upp á seg í áttatiárunum, sum summir føroyingar hava borið upp á mál.

Bara spell, at vit – og komandi ættarlið – skulu knógva undir eini byrðu, sum hevur sín uppruna í m.a. skattaspekulatióin. Ein spekulatióin, sum føroyskir sokallaðir vinnulívsmenn gjørdur, við hjálp og ráðgeving frá bankum, donskum figgingarfeløgum og føroyskum ráðgevum, men sum endaði í felagskassanum.

Orð hjá bankastjórum um, at rentu- og skattaspekulatióin

slettis ikki fanst, eru gjørd til skammar. Og vit kunnu bara harmast um, at júkanin hjá javnaðarflokkinum um at koma spekulationini til lívs, ikki vann frama fyrr.

Somuleiðis mugu vit bara á-sanna, at tað er harmiligt, at aðrir flokkar fyrr dugdu at síggja tað neyðturviliga í, at vit fingu ein landsbanka, sum javnaðarflokkurin í nógv ár skoraði á at stovna.

Nei, tað hava vit ikki brúk fyri í einum so lítlum samfelagi, tí tað kunnu vit í bankunum saktans orðna, bedýraði í hvussu er ein bankastjóri. Sami bankastjóri, sum fyri einum ári síðani segði, at í Føroya Banka stóð væl til.

Nei, í Føroya Banka fór ikki at verða neyðugt við so stórum avsetingum umframt tað, sum varð gjørt í vanliga ársroknskapinum. Og harafturat stóð Den Danske Bank við endan, og hann fór ikki at lata Føroya Banka fara á húsagang.

Tað sama varð endurtikið í vár, eins og leysasögur um, at bankarnir skuldu leggjast saman vórðu avsannaðar. Nei, Den Danske Bank stóð við sitt, hóast hann var farin at illneitasí um, at tað var eitt sindur órættvist, at landsstýrið – ella stjórnin – spjaðaðu til Sjóvinnubankan, men danski bankin mátti tryggja Føroya Banka.

Men ikki fjúrtan dagar seinni varð kunngjørt, at bankarnir

skuldu leggjast saman, og at Figgingargrunnurin 1992 – og tað er Føroya Landsstýri – hevði keypt partabrevini frá Den Danske Bank.

Tær góðtrúgvnu sálirnar – og onkur tjóðskaparsinnadur – frøddust um, at nú vóru báðir bankarnir á føroyskum hondum. Men tey ivingarsomu gáaðu helst um, at okkurt mundi liggja aftan fyri hesa søgu.

Og illgrunasemið varð prógvað herfyri, tá tað varð staðfest, at Føroya Banki varð noyddur at seta munandi meira av móti tapum. Nógv meira enn Sjóvinnubankin hevur gjørt í fjør heyst og aftur í vár. Og vit skulu hava í huga, at Føroya Banki bara fekk innskotspening frá Den Danske Bank síðsta heyst, og síðani ikki hevur boðað frá avsetingum, fyrr enn eftir yvirtøkuna.

Spurningurin er so, um hetta er av tilvild, ella um sølan av teimum meira og minni virðisleysu partabrevunum skuldi avgreiðast aðrenn tær neyðugu avsetingarnar vórðu gjørdar. Og hetta er grundin til, at mong siga í dag, at Den Danske Bank slapp ov lætt.

Tað slepst ikki uttan um, at Føroya Banki stóð á odda í mongum av teimum vitleysu lánveitingunum og iløgnum frá miðskeiðis í áttatiárunum. M.a. ilögur í vørhús til eitt fólkagrundarlag, sum er nógv størri enn tað

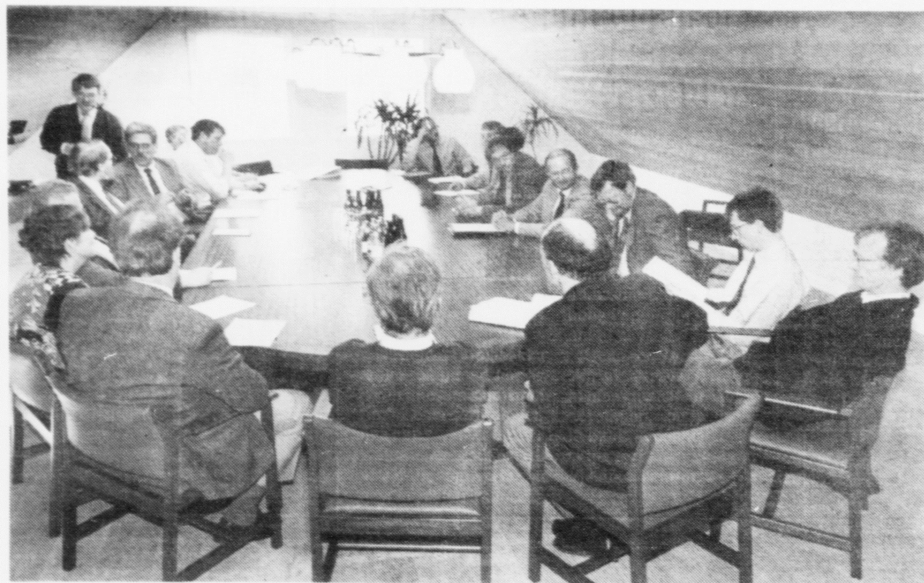
føroyska.

Føroya Banki var ikki annað enn ein deild av Den Danske Bank, sum valdi nevndina og setti stjórnina, og sum hvønn mánað fekk roknskapir framlagdar. Tað var ikki annað enn rimuligt, at danski móðurbankin tók nakað av hesum á seg, men hesum sleppur hann undan. Eftir søluna av partabrevunum til skinklandi føroyska heimastýrið verður rokningin sendt tí framm-anundan knokkroytta føroyinginum.

Hesin handilin eigur at verða kannaður gjølliga, mælti fólkatingslimurin Óli Breckmann til í orðaskifti á Christiansborg í síðstu viku. Og tað kann ikki vera annað enn rætt og rimiligt.

Eitt er at seta av móti tapum, og eitt annað er at staðfesta hesi tap. Bankarnir og spekulatióin iløgurnar hava verið okkum dýrar, og í dag verður samráðst um avleiðingarnar, og hvussu ríkisstjórnin og landsstýrið saman skulu koma okkum burtur úr hesum ófórum.

Dagurin í dag kann gerast ein lagnudagur, men vit føroyingar mugu bara vóna, at føroyska samráðingarnevndin við Maritu løgmanni á odda fær eitt heiðurligt úrslit, sum aftur kann birta vón her á land.

Fleiri føroyingar hava ætlanir um at fáa lut í virkseminum í sambandi við eina komandi oljувinnu. Millum hesar er føroyska felagið "Kolan", sum hevur tætt samstarv við norskari fyrirkur. Myndin er frá eini vitjan fyrr í ár, har norskir serfrøðingar vitjaðu umboð fyri Kolan. Mynd jan

**TEKNISK
BREK**
Snara 19544
Vit avheinta & koyra út
RADIOVERKSTADID
v/ Guttorm Mortensen, Lybarsvegur 15
SOLA – UMWÆLINGAR – LEIGA

Ford Escort
VØRUVOGNUR, árg. 87 – til sølu um
hóskandi boð fæst.
Tlf. 19529

Blindastovnur Føroya
hevur opið mánadag-friggjadag kl. 9–16.
Telefonir: 18222 og 19288.